

Братя и сестри,

Сгромолясването на България в духовната бездна, за което събитие писахме преди няколко броя, продължава. Намалява броят на издаваните книги, падат тиражите и продажбите. Може би защото при тази икономика във всеки лъч на надежда се крие нещастие. Фантастиката, естествено, не стои встрани от този процес. Няма го вече списание “Фентъзи фактор” (от средата на 2002 г.), няма го и “ЗонаF” (от януари 2003 г.). Останахме само ние. Предполагам не защото сме най-добри, а защото не преследваме комерсиални цели и не ни дреме какво ще се случи на пазара. А то е ясно какво ще се случи... Много има да си мечтаем за някое българско фантастично списание с тираж 25000, както беше списание “ФЕП”.

Не всичко, обаче, е загубено. На този нерадостен фон българската фантастика не само не се спомина, не само се развива (макар и мъчително), а и получи европейско признание, изразено в рекорден брой награди Еврокон (виж рубрика “Фендъм”). Нека вярващите в Бога на вероятностите да запалят по една свещ пред олтара му, ибо това е добро, а щом е добро, то трябва да крепне и се развива.

Какво ви предлагаме в този брой? Решихме основната тема да бъде “Вла-

стта и бюрокрацията”. Това е един от сериозните проблеми, които фантастиката разработва и няма нищо общо с проблема за по-ефективното рязане на глави и по-успешното правене на маггии, с което се занимават някои по-развлекателни видове, с извинение, фантастика. Постарали сме се да разширим кръгозора на тези, които са достатъчно умни, за да не се занимават с политика и поради това биват наказвани, като ги управляват по-глупавите от тях. Поместили сме по-малко известни неща, тъй като със законите на Паркинсън, например, всеки фен е запознат в една или друга степен.. Прочетете внимателно рубриката “Власт и бюрокрация”, а също програмния разказ на Уилям Тен - един практически неизвестен у нас американски писател.

И други интересни неща има в броя, но аз лично бих ви препоръчал “Разказоидите” на Ал. Карапанчев и статията на И. Попов. Любителите на братя Стругацки могат да бъдат приятно изненадани от рубриката “Стругариум”, а пишещите и опитващите се да пишат братя и сестри нека се запознаят внимателно с предстоящите конкурси, поместени в края на броя. Приятно четене!

Макрия Ненов

Проблемът на слугата

—• Уилям Тен •— • преведе Владимир Зарков •—

Денят, в който бе установен пълен контрол...

Гарома, Всеобщият слуга, Работникът на цивилизацията, Момчето за

всичко, внимателно допря лицето си с парфюмираните върхове на своите пръсти, затвори очи и си позволи да се потопи в разкошното чувство на абсолютната, безграничната власт - власт, за каквато досега друг не бе и мечтал.

Пълен контрол! Пълен...

Но не и над един-единствен човек. Над един-единствен отцепник сред човечеството. Е, да, затова пък извънредно полезен. Оставаше само въпросът дали да го удушат още днес следобед, или да му отпуснат още няколко дни или седмици живот под бдително наблюдение, за да бъде извлечена докрай ползата от него. Неговото предателство, интригите му несъмнено сяха да го изобличат. Какво пък... Гарома щеше да вземе решението си малко по-късно, щом намери свободно време.

Иначе във всичко, спрямо всички останали контролът беше пълен. Не просто над умовете им, а не по-малко все-

обхватно и над функциите на жлезите им. Над всички хора, дори над техните деца.

И ако преценката на Модо беше точна, също и над внуците им.

- Тъкмо така - почти нечуто прошепна Гарома, защото неочаквано си спомни откъс от текста на някаква книга, предавана от уста на уста. Научи го от своя баща селянин преди много години. - Тъкмо така - до седмо коляно...

От коя ли древна книга, отдавна изгорена на някоя педагогическа клада, беше този цитат? Гарома се замисли. Не можеше да попита нито баща си, нито неговите приятели и съседи. Всички бяха изстребени до крак при смазването на селския бунт в шести окръг преди тридесет години.

Тридесет години...

След налагането на пълен контрол щеше да е невъзможно избухването на такова въстание.

Някой предпазливо докосна коляното му и прекъсна потока на спомените. Беше Модо. Слугата на Просветата, седнал най-долу във возилото, посочи раболепно прозрачния купол, сякаш взет от ракета, за да покрие до кръста тялото на неговия вожд.

- Народът - запелтечи както винаги. - Там. Отвън.

Да... Хората се вливаха като пълноводна река през портите на Колибата на служенето и запълваха тротоарите. И от двете страни на улицата, накъдето и да погледнеш, с пронизителни крясъци се наместваха тълпите - черни, плътни, гъмжащи като мравки. Гарома, Всеобщият слуга, нямаше право да се отдава задълго на собствените си мисли. Задължително беше да е достъпен за съзерцанието на онези, които обслужваше толкова предано.

Кръстоса ръце пред гърдите си и започна да се кланя в малкия купол, щръкнал подобно на куличка над тантурестата черна платформа. Поклон надясно, поклон наляво, и то непременно със смирение, дори с унижение, без да забравя, че е Всеобщият слуга.

Приветственият вой на множество то набра нова сила. С ъгълчето на око то си Гарома забеляза, че Модо кимна одобрително.

Добрият стар Модо. Това беше ден и на неговия триумф, поне донякъде. Налагането на пълен контрол бе лично постижение за Слугата на просветата. Но той неизменно тънеше в тъмната сянка на неизвестността зад гърба на Гарома и тържествуваше само през призмата на преживяванията на своя вожд... както беше през последните двадесет и пет години.

За щастие нервната система на Модо се задоволяваше напълно с тези преживявания. Уви, други - поне за един се знаеше - жадуваха за повече.

Гарома се кланяше и през променливата паяжина на охраняващите го моторизирани полицаи разглеждаше с любопитство жителите на Столицата, своя народ, който му принадлежеше толкова, колкото всички и всичко по цялата Земя. В яростната блъсканица по тротоарите неговите хора изпъваха ръце над главите си, щом ги доближеше автомобилът на Гарома.

- Служи ни! - скандираха те. - Служи ни! Служи ни!

Взираше се в разкривените лица, вглеждаше се в пяната, избиваща в ъгълчетата на множество усти, в притворените от екстаз клепащи, в полюшващите се мъже, в гърчещите се жени, в отделните зяпачи, които от щастие припадаха в несвяст. И продължаваше да се кланя със скръстени на ръцете гърди, покорно и унижено.

Миналата седмица Модо се допита за мнението му относно церемониала и декорациите за днешното празнично шествие, между другото спомена и за необичайно високото равнище на масова истерия, отличаващо моментите, когато вождът излиза пред хората. Тогава Гарома изрази гласно любопитството си, което го човъркаше отдавна.

- Какво става в техните мозъци, когато ме видят? Знам, знам, изпадат в състояние на щастливо блаженство и така нататък. Но точно с какъв термин вие, момчета, обозначавате това в своите лаборатории и в Центъра за управление?

Модо потри челото си с длан - жест, с който Гарома бе свикнал.

- Изпитват взривно облекчение - отвърна провлачено, впил поглед над рамото на вожда, сякаш четеше отговора от екрана на отсрещната стена, където всъщност бе показана карта на земното кълбо. - Цялото напрежение, натрупано у тях във всекидневното суетене и свързано с най-различни дребни забрани, цялото разочарование, което ги наляга, защото изпълняват наредбите на Възпитателната служба да не вършат това или онова, изригва като взрив на мига, щом съзрат вашия лик или чуят вашия глас.

- Взривно облекчение ли? Изобщо не съм си представял, че процесът е такъв.

- Та нали вие - оживено подхвана Модо - сте единственият човек, който през целия си живот всеотдайно - поне те си го представят така - се подлага на жалко подчинение, което дори е немислимо за тях. Човекът, който държи в ръцете си всички оплетени нишки на съгласуването в световен мащаб, който е символ на най-самоотверженото и неуморно служене. Човекът, който е... ами жертвеният агнец на народните маси!

Тогава Гарома само се засмя на наукообразното дърдорене на Модо. Но днес, наблюдавайки с присвити очи бъдещото гъмжило, той осъзна, че Слугата на просветата е неоспоримо прав.

Нима на Великия печат на Световна-

та държава не бе написано "Всички хора са длъжни да служат някому, но само Гарома е Всеобщият слуга"?

Те знаеха, и то без помен от съмнение, че ако го нямаше, океаните биха разкъсали дигите, за да залее низините. Притаилата се в човешките тела зараза би избухнала в епидемии, които ще намалят десетки пъти населението на окръзите. Системите, поддържащи живота на хората, биха се повредили. Местните власти щяха да тормозят народа и да се впускат в кървави разпри... Без него - Гарома, който денем и нощем се труди усърдно, за да върви всичко спокойно и гладко, за да държи под контрол титаничните сили на природата и цивилизацията. Бяха убедени в това, защото подобни произшествия имаше единствено когато "Гарома се уморяваше от Служенето".

И какво означаваша мъничките им житейски несгоди в сравнение с мрачната безизходица на неговия живот, толкова необходим на всички? В този крехък човек, който смирено се кланяше наляво и надясно, не само бе събрана божествената сила, позволяваща на човека да обитава безгрижно Земята. С целия си образ той вдъхваше у онеправданите вярата, че всичко за тях можеше да потръгне и доста по-зле, че в сравнение с него въпреки всичките си страдания и лишения те са ако не божества, то поне крале.

Затова не беше изненадващо, че размахваха ръце към Всеобщия слуга, Ра-

ботника на цивилизацията, Момчето за всичко и тържествуващо крещяха, обзети от еднаква възбуда, своята преливаща от страх молба:

- Служи ни, Гарома, служи ни, служи ни!

Ами покорните овчици, които през момчешките си години пасеше из североизточните земи на шести окръг? Нима те не го смятаха за свой слуга, който ги подкарва към по-добро пасище, към по-хладни ручеи, брани ги от врагове и маха ръбестите камъни от пътя им?

Не с друга цел, а за да е по-вкусно пушеното месо на трапезата пред баща му...

Тези значително по-полезни и помумни овце бяха също толкова опитомени. Благодарение на съвсем простичък принцип - представят си правителството като слуги на народа, а пък притежателя на най-висшата власт в правителството смятаха за най-потиснатия слуга.

Неговите овчици!

Дари ги с бащинска усмивка, подхранена от чувството на собственик.

А полицаите, яхнали мотоциклети или сдържащи тълпите по целия маршрут, бяха неговите овчарски кучета. Друга порода питомни животни.

Такъв беше и самият той преди тридесет и три години, когато стъпи на този остров веднага след завършването на едно от затънтените училища на Службата за сигурност. Идваше да получи

първата си държавна длъжност - полицай в Столицата. Непохватно, преливащо от възторг овчарско куче. Едно от най-незначителните овчарски кучета на предишния Всеобщ слуга.

Три години по-късно му се падна златен шанс да се прояви по време на селското въстание в родния му окръг. Познаваше добре нравите в онези земи, както и истинските водачи на бунта, затова успя да изиграе важна роля в смазването на размириците. И получи нова, по-значима длъжност в Службата за сигурност. Там му се откри възможността да се запознае с перспективни млади хора от други служби. Например с Модо - първия и най-полезния от онези, които Гарома опитоми лично.

Понеже имаше на разположение административния му гений, можеше да добие вещина в изтънченото изкуство на отстраняване на политически противници. И когато неговият началник започна да се стреми към най-висшия пост, Гарома се оказа в най-благоприятното положение да го предаде и сам да се издигне до Слуга на сигурността. Щом зае длъжността, с помощта на все същия Модо, който разработи стратегията до най-нищожната подробност, за броени години успешно осъществи собствените си домогвания до онзи най-висок пост, смазвайки като валяк предишната администрация в Колибата на служенето.

Но урокът, който даде на бившите стопани в онова взривено и надупчено

от ракети здание, го накара да се замисли. Нямаше представа колко от Слугите на сигурността са злоупотребили по подобен начин с длъжността си, защото и историческите книги, и всички други се пренаписваха старателно в началото на всеки нов режим. А устната традиция, иначе нелош пътеводител из миналото, стига да пресееш умело фактите, също мълчеше по въпроса. Не се съмняваше обаче, че каквото стори той, би могло да хрумне и другиму. Нямаше как да промени това. Оставаше му само да бъде неуморно бдителен.

Помнеше как баща му го откъсваше от детските игри и го водеше на пасището, за да го учи на грижи за овцете. Колко мразеше малкият Гарома тази еднообразна изтощителна работа! Баща му виждаше твърде ясно това и веднъж, за да облекчи страданията на своя син, се помъчи да му обясни:

- Виж какво, синко, овцете са едни от животните, които наричаме домашни. Също като кучетата. Ние пък умеем да опитомяваме овцете и кучетата, които пазят тези овце. Но ако се случи нещо неочаквано, трябва да се намеси човекът.

- Много хубаво, тате - отвърна Гарома, подпрян на огромната за ръста му овчарска гега. - Защо тогава не опитомите и човека?

Баща му прихна.

- Е, някои хора се опитват да го вършат - промълви, загледан над хълмо-

вете, и гласът му загубя. - И го правят все по-добре. Има само един препъник - опитомиш ли човека, вече не струва и пет пари като овчар. Питомният човек става глупак, за нищо не му пука. Хич не чакай от него да ти е полезен. Той плюе на всичко.

Тъкмо в това, проумя Гарома след време, се състоеше трудната задача. Слугата на сигурността поради самата същина на работата си не може да бъде питомно животно.

Неведнъж се опитваше да сложи овчарски кучета с човешки образ начело на тази служба, но те неизменно се проваляха и се налагаше да ги сменя с обикновени хора. Затова пък тези хора след година или три, или пет непременно започваха борба за върховната власт и за жалост биваше принуден да ги унищожи.

Както беше задължително да ликвидира и настоящия Слуга на сигурността. Единственото, което засега смущаваше Гарома, беше адската способност на онзи човек да му бъде полезен. Волно-неволно трябваше така да налучка момента за акцията, че да удължи колкото се може повече функционирането на тази необичайно надарена личност, която безупречно изпълняваше задълженията си и все пак се налагаше да бъде отстранена, щом опасността превиши полезността ѝ. А ако човекът подхождаше наистина за този пост, опасността възникваше веднага и везните трябваше да бъдат наблюдавани

неспирно и зорко...

Гарома въздъхна дълбоко. Този проблем наистина беше единствената му неприятност в свят, който всъщност бе подреден от самия него така, че да го радва. Винаги го тормозеше, дори насън. А миналата нощ беше направо кошмарна.

Модо отново докосна коляното му. Гарома се сепна и го дари с признателна усмивка. Не биваше да се разсейва нито за миг.

Тълпите останаха зад тях. Отпред плавно се отвори грамадната метална порта на Възпитателния център и колата с грохот влезе през нея. Щом моторизираната полиция се оттегли с рев на двигатели, ролята ѝ поеа въоръжените пазачи на Центъра, облечени в искрящо бели униформи. Изнервеният Модо помогна на Гарома да излезе под оглушителните вълнуващи звуци на “Химна на човечеството”, изпълняван от хора на Центъра в съпровод на оркестър - пак на Центъра.

“И денем, и нощем Гарома се труди,

поел на плещите си земната тежест,
няма за него и миг на покой -
заради теб и заради мен!”

След петте куплета, предвидени задължително според протокола, оркестърът подхвана гръмовно “Химна на просветата” и по стъпалата пред зданието слезе Помощник-слугата на просветата - едър младеж с безупречни обноски. Разпери ръце и неговото “Служи ни,

Гарома!” прозвуча официално, но съвършено.

Отдръпна се, за да минат пред него Гарома и Модо, след това се завъртя на пети и ги последва гордо. Диригентът на хора караше певците да поддържат висок, преливащ от обожание тон.

Минаха под огромната арка с издълбания на нея лозунг “Всички да се поучим от Всеобщия слуга” и влязоха в сградата по широкия централен коридор. Избледнелите парцаливи дрехи на Гарома и Модо се развяваха зад гърбовете им. Строените край стените дребни чиновничета скандираха ритмично “Служи ни, Гарома, служи ни, служи ни!”.

В тези вопли липсваше безумната страст, обхванала гъмжилото по улиците, отбеляза Гарома, и все пак бяха задоволително пламенни. Поклони се и крадешком стрелна с поглед Модо, следващ го по петите. Едва потисна усмивката си - толкова неуверен и развълнуван му се видя Слугата на просветата, направо не беше на себе си.

Горкичкият Модо! Просто не се приспособи към толкова високата си длъжност. Изобщо нямаше държание-то на важна особа от властващия елит.

Именно това беше сред факторите, които го правеха незаменим. Модо беше точно толкова умен, че да осъзнае колко е ограничен. Ако го нямаше Гарома, и до ден-дневен щеше да ровичка за нищожни несъответствия на статистическите данни в някой помощен

отдел на Възпитателната служба. Разбираше, че не му стигат силиците да се крепи самостоятелно на краката си. И не беше чак толкова хитроумен, че да събере около себе си полезни съратници. Затова единствено на него сред всички Слуги в Кабинета можеше да се разчита напълно. Модо плахо докосна рамото му и Гарома свърна към голямата зала, специално отрупана с пищна украса в негова чест. Качи се на малката позлатена площадка в отсрещния ъ край. Седна на грубо издялания дървен трон, мъдрещ се върху площадката. Само миг по-късно Модо зае мястото си едно стъпало по-надолу, а под него застана Помощник-слугата на просветата.

Залата постепенно се пълнеше със Старши ръководители във Възпитателния център. Носеха бели униформи с разкошна, най-модерна кройка, дрехите им се стелеха на свободно падащи дипли. Пред площадката се наредиха личните телохранители на Гарома.

И започна празникът, посветен на налагането на пълен контрол.

Първо най-възрастният чиновник във Възпитателната служба изрече умести цитати от Устните предания. Как всяка година при сменящите се режими от незапомнени, доисторически времена - така наречените “демократични епохи” - в последните класове на средните училища се провеждала психометрична проверка, която трябвало да определи точно доколко е ефективно по-

литическото възпитание на подрастващите.

Как всяка година установявали, че огромното мнозинство смята властващия в момента на проверката за крепяща всичко фигура, която поддържа благоденствието на хората, за главната движеща сила на всекидневието.

Как имало незначително малцинство - средно по пет процента, - което успешно се съпротивявало на идеологическата обработка и със съзряването на тези хора било необходимо внимателното им наблюдение като потенциални източници на недоволство.

Как с идването на власт на Гарома и неговия Слуга на просветата Модо преди 25 години започна нова ера на интензивно промиване на мозъци сред широките маси, което си бе поставило далеч по-амбициозни цели.

Най-възрастният млъкна, поклони се, отстъпи крачка назад и се сля с множеството.

Дойде ред на Помощник-слугата на просветата. Обърна се с лице към Гарома и изреди тези цели - пълен контрол за разлика от остарялото примирение на някогашната администрация с онези 95 процента. След това се впусна да разсъждава за новите мащабни механизми в насаждането на страх, за ускорените методи на психометрична профилактика в ранен етап от развитието, с чиято помощ целите бяха постигнати. Благодарение на всички тези методи, разработени под “мъдрото ръко-

водство на безпогрешния вдъхновител Гарома, Всеобщия слуга”, проведената няколко години по-късно проверка показва, че делът на умствено независими юноши е спаднал до един процент.

Присъстващите в залата боготворяха всяко дихание, излизащо от гърдите на техния Слуга.

Помощник-слугата отбелязва, че след това напредъкът се забавил. С новите възпитателни методи било обхванато мнозинството от най-надарените деца, но все още имало неразбивно ядро от изключително ценни кръшкачи, психически несретници, чието неумение да се приспособят към средата си водела до невъзможност да се съгласят с преобладаващите възгледи, независимо от характера на тези убеждения. За още няколко години мъчителна работа се родила такава методика на възпитание, която позволила дори на окаяниците да се влеят в обществото, чиято основна особеност е обожествяването на Гарома. И след още няколко години контролните проверки показали, че делът на носителите на отрицателни реакции започнал да клони към нула - 0,016%, 0,007%, 0,0002%.

И ето че настъпи настоящата година. Какво се случи?

Помощник-слугата на просветата помълча и си пое дъх.

Преди пет седмици завърши поредният випуск младежи, минали през Единната просветна система. Проведе се обичайната проверка по цялата пла-

нета. Последваха сравнения и повторна проверка. Резултатът беше поразителен - нула процента отрицателни реакции сред зрелостниците, и то до последния дробен знак! Контролът стана пълен и всеобхватен.

В залата заехтяха спонтанни овации, в които се включи и самият Гарома. После той се наведе напред и бащински, както се пипа любима вещ, положи ръка върху главата на Модо. Когато видяха, че на шефа им е оказана такава необичайна чест, присъстващите избухнаха в одобрителни крясъци.

Гарома се възползва от врявата и тихо попита Модо:

- А доколко са осведомени масите? Какво им казваш?

Едрото лице на Модо с изпъкнали скули се обърна към Гарома.

- Казвам им, че това е празник. Пускам им прах в очите по въпроса за постигането на пълен контрол над всичко, което заобикаля хората, чиято главна цел е добруването на цялото човечество. Само колкото е нужно, за да си втъпчат, че е нещо, което допада на техния Слуга, и да се радват заедно с него.

- На собственото си поробване... Наистина ми допада.

Гарома задълго се отдаде на наслаждението от неограниченото си господство. Но накрая във вкуса се промъкна и кислоч, той си припомни нещо и заяви решително:

- След обяда искам да се заема с проблема, засягащ Слугата на сигур-

ността. Веднага, щом си тръгнем отук.

Слугата на просветата кимна.

- Хрумнаха ми някои мисли. Както сам разбирате, малко е оплетено. Да вземем например въпроса кой ще го наследи на поста.

- Така си е. Както винаги. Може и да почакаме още малко годинки. Ако успеем да потвърдим резултатите от проверката и да насочим методите си също към хората на по-зряла възраст, ще получим възможността да пристъпим към пълна ликвидация на Службата за сигурност.

- Може би. Само че е значително трудно да променим закостенелите убеждения. И винаги ще имаме нужда от Службата за сигурност на по-висшите равнища в държавния апарат. Но аз ще направя всичко по силите си. Всичко.

Гарома кимна и доволно се облегна на трона. Модо неизменно правеше всичко по силите си. Особено приятно беше това, че поемаше най-досадната, неблагоприятната работа. Гарома небрежно вдигна ръка.

Ръкоплясканията и приветствените викове секнаха. Напред пристъпи още един отговорен служител от Просветата и започна да изрежда подробности за изборителната проверка.

Церемонията продължаваше по реда си.

Денят, в който бе установен пълен контрол!

Модо, Слугата на просветата, облеченият в парцали Учител на човечеството, разтърка своето измъчено от главоболе чело с едрите си, добре гледани пръсти, и си позволи да се потопи в разкошното чувство на абсолютната, безграничната власт - власт, за каквато досега друг не бе и мечтал.

Пълен контрол! Пълен...

Все пак оставаше проблемът кой ще замени Слугата на сигурността. Гарома ще настоява да му бъде подсказано решение, щом се върнат в Колибата на служенето. А това решение все не се избистряше. Всеки от двамата Помощник-слуги на сигурността можеше да се справи успешно с работата, само че имаше друго затруднение.

Важното е, че не се знае кой от двамата би поддържал по-изострени страховете на Гарома, които Модо му бе внушил през последните тридесет години.

Според Модо това беше единствената роля, отредена за Слугата на сигурността - непрекъснато да дразни и без това погълнатото от страха подсъзание на Всеобщия слуга, и то до такава степен, че да настъпва периодично повтаряща се криза. И след това чрез смяната на човека, около когото се натрупват всички тези опасения, временно да бъде отслабено напрежението.

Модо се усмихна. Положението малко напомняше за риболова. Отначало хвърляш въдичката още веднъж, унищожавайки поредния Слуга на сигур-

ността, после спокойно и равномерно въртиш макарата няколко години, като ненаатрапчиво пускаш намеци за все по-явните намерения на наследника му. Само че изобщо не си струва да издърпаш рибата на брега. Необходимо е да я размотаваш насам-натам, както е налалапа кукичката, за да бъде постоянно под твой контрол.

Усмивката на Слугата на просветата беше привично незабележима за околните. Научи се на тази усмивка още на млади години.

Да измъкне рибата на брега ли? Това би означавало лично да стане Всеобщ слуга. Но нима ще се намери умен човек, който да задоволи жаждата си за власт по толкова идиотски начин?

Не, оставяше това на своите колеги, окичилите се с вехти дрехи високопоставени сановници в Колибата на служенето, които неуморно плетяха своите интриги и заговори, обединяваха се в разни фракцийки и контрафракцийки. Слугата на промишлеността, Слугата на селското стопанство, Слугата на науката и другите неимоверно наперени от собственото си значение глупаци.

Да бъдеш Всеобщ слуга означаваше да станеш мишена на заговори, епицентър на твърде напрегнато внимание. Всеки надарен човек в това общество рано или късно стигаше до прозрението, ако ще и смътно, че властта е единствената смислена цел в живота. А Всеобщият слуга е възплъщението на самата власт.

Как пък не. Несравнимо по-добре е да те смятат за дребна риба, чиито колелене омекват под бремето на отговорностите, далеч надхвърлящи твоите способности. Нима не чу предостатъчно пренебрежителни подмятания зад гърба си?

“...административната играчка на Гарома...”

“...постелка за обувките на Гарома...”

“...нищожество за изпълнение на задачи, от които Всеобщият слуга се гнуси...”

“...закачалка за мръсното бельо на Гарома...”

“...жалък, нищожен, плашлив охлюв...”

“...Гарома киха, Модо подушва с радост...”

Но в тази роля на презрян лакей можеше да бъде действителният творец на прилагания политически курс, да направлява съдбините на човечеството, да бъде истинският диктатор, издигнал се над хорицата.

Още веднъж вдигна ръка и я плъзна по бръчките на челото си. Главоболието беше все по-нетърпимо. А официалната церемония по случай постигането на пълен контрол май щеше да се проточи още цял час, ако не и по-дълго.

Ех, сега да се отбие при Целителя Лууб за двайсетина-трийсетина минути, но така, че Гарома да не настръхне излишно. В подобни твърде важни периоди се налагаше да бъде особено

предпазлив с Всеобщия слуга. Първоначалният страх, насаден му от Модо, можеше всеки момент да се раздуе недопустимо и да го подтикне към прибързани, взети самостоятелно решения. В никакъв случай не биваше да си позволява такъв риск. Опасността би била неприемливо висока.

Слугата на просветата замалко се вслуша в дъднешния глас на младия док-ладчик - похвати и средства, наклонени криви и коефициенти на корелация. И всичко това на статистическия жаргон, който прикриваше великолепието на революцията в психологията, която извърши именно той - Модо.

...Да, ще се проточи поне още час...

Преди тридесет и пет години, докато усърдно събираше материали за дисертацията си в библиотеката на Висшето централно училище на Възпитателната служба, той напипа същинска буца са-мородно злато в трупаната през столетията шлага на статистическите данни за възпитанието на масите - концепцията за индивидуалния подход.

Дълго му се струваше, че е невероятно трудно тя да бъде приложена на практика. Ако всичко, на което са те учили, е насочено към ефективно въздействие върху психиката в мащаби, измерващи се с милиони хора, отчитането на нагласите и чувствата на отделния човек ти изглежда неуловимо и хлъзгаво като току-що извадена от водата змиорка.

Въпреки това щом довърши и защи-

ти дисертацията си, посветена на методите за постигане на пълен контрол, които предишната администрация пренебрегваше, той се върна към проблема за индивидуалното възпитание.

През следващите години се занимаваше със скучната си работа в Бюрото по приложна статистика на Възпитателната служба, но едновременно и решаваше въпросите за отделяне на личността от групата, за прехода от общото към особеното.

За него беше очевидно, че колкото по-млади са обектите, толкова по-леко е да се изпълни задачата, също като при масовото възпитание. Но започнеш ли в детската им възраст, ще минат немалко години, преди възпитаваният да въздейства видимо на околния свят от свое име. А и захванеш ли се с възпитанието на дете, непрекъснато се сблъскваш с необходимостта да преодолееш идеологическата обработка, на която е било подложено в първите класове.

Имаше нужда от млад човек, заемащ не съвсем незначителен управленски пост, който по една или друга причина е натрупал неосъществен или зле разработен потенциал. Предпочиташе миналото на този човек да е повлияло върху оформянето на личността му, у която вече са заложили такива стракове и желания, че да се превърнат в полезни лостове за управлението ѝ.

Модо се трудеше нощем, проучваше личните досиета на сътрудниците в

своята организация, за да издири такъв човек. И намери двама-трима, които подходяха напълно. Най-много му допаднаше едно забележително хлапе от Транспортната служба.

И тогава му попадна досието на Гарома.

Този младеж беше истинско съвършенство. И то от началото. Бесроден да управлява. Обаятелен, умен, възприемчив, чувствителен...

- Мога да се поуча на толкова неща от вас - притеснено сподели той с Модо при първата им среща. - Столицата още ме обърква малко, а вие сте израснал тук и се чувствате в свои води.

Заради несклопаната работа на Специалния пълномощник по просветата на шести окръг в местата, където бе живял и Гарома, се намериха изненадващо много хора с независими нагласи в мисленето, и то на най-различни равнища на интелектуалното развитие. Повечето имаха наклонности и на революционери, особено след десетилетие на слаби реколти и непосилно увеличение на данъците. Но Гарома беше честлюбив. Той загърби селяшкото минало и си намери ниша в ниските равнища на Службата за сигурност.

Когато в шести окръг избухна въстание, приносят му в потушаването бе възнаграден с повишение. Но най-важно бе, че така се отърва от надзора и допълнителната идеологическа обработка, които неизбежно щяха да сполетят всеки друг с толкова подозрителни се-

мейни връзки.

По този начин в ръцете на Модо падна не само изгряваща звезда, но и личност със забележителна податливост.

Личност, на която можеше старателно да наложи замисления за нея образ.

Най-значимо беше отличителното й качество - чувството за вина пред бащата, тласнало младия Гарома да напусне фермата, а по-късно подтикнало го да доносници за своето семейство и съседите си. Тази вина, събудила опасения и ненавист към всичко, свързано с миналото, можеше да бъде насочена към омразния нов "баща" - Слугата на сигурността, началника на Гарома.

И след като Гарома стана Всеобщ слуга, благодарение на неуморните усилия на Модо у него продължаваха да избуяват угризенията и всепоглътящият страх, независимо кой оглавяваше в момента Службата за сигурност.

Просто беше необходимо вождът да не се досети, че си има господар - високият мъж, който винаги седеше вдясно от него и постоянно изглеждаше толкова неуверен и развълнуван...

Модо неуморно възпитаваше и превъзпитаваше Гарома. От първите дни прозря, че му е нужно да подхранва без прекъсване тесногърдото селяшко високомерие на Гарома, затова усърдно се унижаваше пред него. И дори втълпи на Всеобщия слуга, че той е опитомил Модо, а не обратното. А идеите колко незаслужаващ доверие е Слугата на сигурността всеки път вдъхваше у Гарома лично.

Модо вече се захващаше да полага основите на грандиозни планове за бъдещето и изобщо не би искал те да рухнат заради натрупани обиди. Напротив, трябваше да бъдат подкрепени от безмерна обич към любимото кученце, чиято смирена зависимост само засилва у стопанина представата за собствената му значимост и води до още по-тясно обвързване, за което стопанинът дори не подозира.

Модо трудно съдържа усмивката си, щом си спомни с какъв явен потрес Гарома откри, че Всеобщият слуга всъщност е Всеобщ диктатор. Е, и самият той дочу в детските си години подобна фраза, изтървана в разговор между родителите му по време на морско пътуване с привилегиите, които баща му имаше като дребен чиновник в Риболовната и мореплавателна служба. Откровението така разтърси неукрепналата душа на Модо, че той повърна... Лишаването от вяра се понася тежко, особено пък в зряла възраст.

А Модо още шестгодишен загуби не само вярата си, но и своите родители. Дърдореха твърде невъздържано и излишно откровено...

Притисна длани към слепоочията си. Много дни не бе страдал от толкова силно главоболие. Независимо от всичко трябваше да отскочи за 15-20 минути при Лууб. Целителят ще възстанови силите му, които ще са необходими до

края на този изтощителен ден. Поначали беше полезно да се отдели от Гарома замалко, за да обмисли на спокойствие кой ще бъде следващият Слуга на сигурността.

Модо вдигна глава.

- Налага се да проверя как изпълняват някои мои незначителни нареждания, преди да потеглим обратно. Ще ме освободите ли за двадесет, най-много за двадесет и пет минути?

Гарома се намръщи величествено, вперил поглед право напред.

- Не можеш ли да се заемеш по-късно? Този ден е твой, колкото е и мой. И ми се иска да бъдеш до мен.

- Разбирам и съм ти благодарен, Гарома. Но... - Той докосна умолително коляното на Всеобщия слуга. - Но все пак те моля да ме извиниш. Не бива да отлагам. Една от задачите е свързана, макар и косвено, със Слугата на сигурността...

Лицето на Гарома тутакси се оживи.

- Върви, но непременно се върни преди края на церемонията. Искам да излезем заедно оттук.

Модо кимна и се изправи. Протегна ръце напред и промълви към своя владетел:

- Служи ни, Гарома. Служи ни, служи ни.

Отстъпи гърбом към задния изход от залата. През цялото време лицето му беше обърнато към Всеобщия слуга.

Щом излезе в коридора, той закра-

чи бързо към личния си асансьор покрай почтително изпъчилите се пазачи на Възпитателния център. Натисна бутона за третия етаж. И едва когато вратата се затвори, а кабината започна изкачването, той си позволи съдържана усмивка. Лекичко, само с ъгълчетата на устните.

Повече от всичко копнееше да набие в дебелата глава на Гарома, че най-основополагащият принцип на съвременното, научно обосновано управление е ненатрапчивото поведение на правителството. За да внуши впечатлението, че изобщо го няма. Задължително е да си послужат с илюзията за свобода като своеобразна смазка при слагането на невидимите окови. И преди всичко - да управляват в името на каквото и да било друго, но не и на самото управление!

Тази мисъл изказа самият Гарома в присъщия си тромав стил, след като извършиха своя епохален преврат. Все още се смуцаваха сериозно от величието си и прикриващите го парцаливи дрехи. Наблюдаваха изграждането на новата Колиба на служенето върху пелищата на старата, издържала почти половин век. Огромният, въртящ се, пъстър надпис върху недовършеното здание съобщаваше на населението: "Оттук ще удовлетворяваме всяко ваше желание и потребност, оттук ще ви служим по-дейно и бързо, отколкото всеки друг досега."

Гарома дълго се взираше в надписа, който трябваше да просветва през час по екрана на всеки видеоприемник в света. После подхвана, добавяйки към думите дрезгавия си кикот, който означаваше, че според него ще изрече извънредно оригинална идея:

- За същото се наслушах и от баща си. Умелият търговец неспирно и упорито втъпява едно и също, накрая убеждава купувача, че и най-коравите гръни са меки като листчетата на розата. От него се изисква само да ги нарича непрекъснато "рози". Не съм ли прав?

Модо кимна бавно, сякаш е поразен от блестящото сравнение и му се наслаждава. И както винаги не пропуска да внуши на Всеобщия слуга поредния си урок.

Подчерта необходимостта да странят от външните прояви на пищност и разкош - грешка, допускана от предишната администрация. После изтъкна, че Слугите на човечеството трябва във всеки момент да изглеждат смирени инструменти, осъществяващи волята на огромните народни маси. Тогава който и да се опълчи срещу волята на Гарома, ще бъде наказан не за неподчинение спрямо властника, а за деяния срещу преобладаващото мнозинство на човешката раса.

Накрая предложи едно нововъведение - от време на време да предизвикват бедствия в районите, които винаги са били верни и покорни. Така ще напомнят, че Всеобщият слуга е обикно-

вен човек, че бремето на усърдието и грижите го смазва, че и той може да се преумори.

Тези бедствия щяха да засилят и представата, че работата по координирането на общопланетните служби и потребности е станала невъобразимо сложна, че е невъзможно да бъде изпълнявана без дребни грешчици. По този начин щяха да вдъхновят населението за никому ненужни чудеса от безумна преданост и самоограничаване, с които ще се старае да привлече вниманието на Всеобщия слуга.

- Разбира се - съгласи се Гарома. - За същото ти говоря. Номерът е да не им даваме шанс да се досетят, че ние изцяло определяме хода на живота им, а те ни помагат доброволно в това. Схванал си същината на идеята.

Схванал бил същината! Той - Модо, който още от юношеските си години задълбаваше в тази концепция, възникнала преди много векове, когато човечеството започнало да се отърсва от първобитния хаос на самоуправлението и персоналните решения, за да се организира в подредения свят на съвременността...

Схванал бил същината!

Модо се усмихна с благодарност. И спрямо Гарома, и спрямо цялото човечество прилагаше едни и същи методи. Година след година, наглед затънал в непосилни проекти, той на практика прехвърли цялата работа върху подчинените си, за да насочи усилията си

единствено към Гарома.

И днес за пръв път вкуси сладостта на пълния контрол над Гарома. През последните пет години Модо се опитваше да избистри властта си в такава форма, че да се възползва по-лесно от нея, вместо да си служи със сложен модел от прикрити намеци и откъслечни изрази. И ето че тези изморителни часове на лукаво и коварно възпитание започнаха да му се изплащат с лихвите. Жест с ръка, леко докосване - съзнанието на Всеобщия слуга бе дресирано да реагира на тези стимули, и то всеки път точно както се искаше от него!

Вървеше по коридора на третия етаж към скромния кабинет на Лууб и търсеше подходящи сравнения. Хрумна му, че този метод напомня за завоя на гигантски пътнически параход от единствено завъртане на шурвала.

Не, нека Гарома се наслаждава на откритото раболепие и преживява миговете на величието си, нека за него останат тайните дворци и стадата наложници. А той, Модо, ще се задоволява с отделни, сякаш случайни докосвания... И с пълния контрол.

Приемната пред кабинета на Лууб беше безлюдна. Модо нетърпеливо изчака няколко секунди и подвижна:

- Лууб! Има ли някой? Бързам!

От кабинета припряно надникна пълничък нисък мъж с брадичка като клин.

- Секретарката ми... всички слязоха там... когато пристигна Всеобщият слу-

га... голяма бъркотия... и тя още не се е върнала... Но аз ще се погрижа - обеща, щом си пое дъх - да отменя часовете на другите пациенти, докато вие сте в сградата. Моля ви, влезте.

Модо се изтегна на кушетката в кабинета на Лууб.

- Имам само петнадесет минути. Трябва да взема извънредно важно решение, но ми пречи ужасно главоболие.

С равномерни уверени движения Лууб започна да масажира главата му.

- Учителю, ще се постарая да направя всичко по силите си. Отпуснете се. Така. Още по-спокойно... Помага ли?

- Малко - въздъхна Модо.

Непременно щеше да измисли как да вкара Целителя в най-близкото си обкръжение. Скъпоценен човек. Ще бъде прекрасно, ако винаги е около него. Лесно ще подтикне Гарома към такава мисъл.

- Имаш ли нещо против да размишлявам на глас? - попита Модо.

- Постъпете както желаете, Учителю - почтително отвърна Лууб и седна в голямото, покрито с калъф кресло зад бюрото си. - Говорете за всичко, което ви безпокои в момента. През тези петнадесет минути ще се стремим да ви осигурим покой.

Модо заговори.

Денят, в който бе установен пълен контрол...

Лууб, Целител на души, Помощник

на Третия заместник-слуга на просветата, подръпваше с пръсти брадичката си - отличителен белег на професията му, и си позволи да се потопи в разкошното чувство на абсолютната, безграничната власт - власт, за каквато досега друг не бе и мечтал.

Пълен контрол! Пълен...

Би предпочел още сега да реши неотложния въпрос за Слугата на сигурността, но за тези удоволствия си имаше подходящо време. Неговите техничари в Бюрото за лечебни изследвания бяха близо до решението на задачата, която им постави. В момента му стигаха отмъщението и наслаждението от осъзнатото неограничено господство.

Вслуша се в приказките на Модо за затрудненията му - много предпазливо подбираще думите и пропускаше всички конкретни подробности. Лууб вдигна пухкавата си ръка пред лицето, за да не се види усмивката му. Този човек вярва наивно, че след седем години близост, основана на терапията, все още може да укрие такива подробности от него - Лууб!

Разбира се, беше задължително да е убеден в това. Първите две години Лууб бе посветил на прекрояването на психиката му, за да заложи именно тази вяра в основата ѝ. Едва след това започна въздействащото пренасяне върху тази всеобхватна основа. Възпроизведе чувствата на Модо към родителите му и спрямо себе си. Оттогава Целителят Лууб започна да прониква в нищо

неподозиращия ум на Модо.

Отначало не можеше, не искаше да повярва на резултатите от проучването. Но щом опозна пациента си много позадълбочено, напълно осъзна главозамайващите мащаби на изненадващия си късмет.

Над двадесет и пет години Гарома беше Всеобщ слуга и властваше над човечеството, но през още по-дълъг период Модо, неговият най-предан помощник, контролираше всяка страна от мислите и постъпките му.

Затова през последните пет години той - Лууб, като психотерапевт и незаменима патерица за нерешителното и разнебитено "аз" на Модо, насочваше всички негови действия и така управляваше целия свят. Неоспоримо господство, на което никой не можеше да попречи. И без да буди дори помен от подозрения.

Човекът зад човека, стоящ до трона - нима е възможно да има по-безопасно положение?

Естествено би било далеч по-резултатно, ако въздейства пряко върху Гарома. Но стане ли личен психиатър на Всеобщия слуга, ще разпали ревността на цялата сган от трупащи се около него високопоставени интриганти.

Да, много по-добре е да упражнява опека над опекуна, особено ако истинският опекун е дребосък в йерархията на Служенето.

Но след време, когато техничарите му открият правилния отговор, ще ус-

пее да се отърве от Слугата на просветата и сам ще контролира Гарома чрез новия си метод.

Забавляваше се, докато слушаше разсъжденията на Модо за Слугата на сигурността, когото представяше заобиколно като предполагаемо лице измежду собствените си подчинени. А същността на проблема се свеждаше до умуването кого от двамата необикновено способни заместници да назначат на длъжността му.

Лууб се замисли дали пациентът има дори най-мъглява представа колко лесни за разгадаване са увъртанията му. Смутеният разум на този човек можеше да се манипулира така, че нормалното му функциониране по-нататък да зависи от два фактора - неумолимата необходимост да се посъветва с Лууб всеки път, когато е необходимо да бъде решен по-деликатен въпрос, и убеждението, че изтръгва отговора, без да разкрие действителната ситуация.

Щом гласът откъм кушетката привърши съкратеното описание на затруднението, Лууб се зае с работата си. Спокойно, безметежно, почти безизразно повтори това, което чу от Модо. Просто изрази по-отчетливо мислите на своя доверител. Но те бяха преиначени така, че пред Слугата на просветата да няма избор. Щеше да предпочете по-младия кандидат - онзи, който съдейки по миналото му, щеше да се отнася благосклонно към гилдията на Целителите.

Не че това имаше някакво значение.

Само искаше да си докаже колко пълен контрол е наложил. Тъкмо това занимаваше ума му, докато подтикваше Модо да внуши на Гарома, че е необходимо да се отърве от Слугата на сигурността в момент, когато Всеобщият слуга изобщо не бе изпаднал в психическа криза. По-скоро неговото приповдигнато радостно настроение беше достигнало нови върхове.

Лууб обаче беше принуден да признае пред себе си, че е доволен и от ликвидирането на човека, виновен за екзекуцията на единствения му брат. Случи се преди много години, когато онзи тип беше Началник на сигурността в 47-ми окръг. Тази двойна победа беше възхитителна като двойствения кисело-сладък вкус на плодовите банички, с които се славеше родният край на Целителя. Въздъхна тежко от спомена.

Модо се надигна, опрял големите си длани в кушетката.

- Лууб, изобщо не предполагаш колко ми помогна с този кратък сеанс. Болката изчезна, главата ми е бистра. Оказа се, че е достатъчно да изговоря гласно всичко, което ме безпокоеше. Вече виждам съвсем ясно как да постъпя.

- Добре... - предпазливо промълви настрана Целителят, сякаш се обръща към стената.

- Утре ще се опитам да отделя цял час... Знаеш ли, вече си мисля дали да не те зачисля сред личните си помощ-

ници. Но още не съм решил как да го направя.

Лууб сви рамене и изпрати пациента до вратата.

- Това изцяло зависи от вас, Учителю. Моят дълг е да ви подкрепям с всичко, което е по силите ми.

Загледа се в едрият мъж, който крачеше към асансьора. "Още не съм решил..." Ами няма и да реши, докато Лууб не го стори вместо него. Целителят бе вмъкнал идеята в съзнанието на Модо преди половин година, но все отлагаше осъществяването ѝ. Засега не беше напълно уверен, че си струва да се озове толкова близо до Всеобщия слуга. Пък и имаше едно проблемче в Бюрото за лечебни изследвания, за което всеки ден отделяше колкото се може повече време.

Секретарката влезе и веднага започна да трака на клавиатурата. Лууб реши да се отбие долу, за да види какво е направено този ден. Заради пищните церемонии около посещението на Всеобщия слуга всекидневието в изследователската работа се обърка лошо. А отговорът на въпроса можеше да изскочи едва ли не всеки момент. Освен това той обичаше да проверява всяка насока в изследванията, сам търсеше вероятната полза от странични резултати, защото онези техничари просто нямаха и помен от творческо въображение!

В коридора Целителят се замисли. Дали Модо подозира, че е поставен под пълен контрол? Нещастникът беше

същинско оплетено кълбо от опасения и колебливост. До голяма степен причината се криеше в начина, по който бе загубил родителите си още в детството. Много неща, които Модо се мъчеше да потисне у себе си, се проявяваха и до ден-дневен. Нито веднъж, дори като неясна догадка, той не успя да осъзнае, че нежеланието му да се превърне в официален вожд се дължи на страха да се нагърби с отговорността за всичко. Както и не би проумял, че измисленият от него образ на Гарома всъщност е собственият му облик, а единствената разлика помежду им е развитото от Модо умение да се възползва за свое благо от страховете и нерешителността си. Но само до определена граница.

Преди седем години Модо се натъкна на Лууб с молбата за "мъничко психотерапия за изчистване на две-три затруднения", а вече беше пред прага на пълното разпадане. Лууб временно позакърпи бързо рушащото се здание на психиката му и го прекрои леко. В своя полза.

Неволно се замисли дали древните хора биха успели да помогнат по-сериозно на Модо. Ако се вярва на Устните предания, те тъкмо навлизали в Новата епоха и разработили такива методи в психотерапията, че извършвали чудеса в изменението и преизграждането на отделните личности.

Но в името на какво? Изобщо не направили сериозни опити да приложат тези методи за подразбиращата се цел,

по-точно единствената цел, вложена във всеки метод - постигането на власт.

Лууб поклати глава. Ама че изумителни наивници са били древните! И колко от техните знания са безвъзвратно изгубени! Например понятието "свръх-аз" оставаше в Устните предания на Гилдията на целителите само като неразбираем термин, нямаше дори намек за първоначалното му значение. А приложено по подходящ начин днес, то би могло да донесе огромна полза.

Но и мнозинството от сегашните членове на гилдията едва ли се отличаваха с по-малка наивност от праисторическите си колеги. Без колебание причисляваше към тях баща си и чичо си, който в момента оглавяваше гилдията. Още от деня, когато издържа последния изпит за влизане в гилдията и започна да си пуска брадичка-клинче като външен белег за принадлежността към нея, Лууб прозря изненадващата ограниченост в стремежите на своите колеги. Там, в родния му град, където според легендата Целителите на психиката основали своята гилдия, никой от членовете ѝ не искаше от живота нищо освен да наложи властта си над живота на десетина или петнайсетина заможни клиенти.

Лууб се присмиваше на този стеснен кръгозор. За него беше ясна очевидната цел, която години наред колегите му просто не забелязваха. Колкото по-влиятелен е пациентът, изпаднал в пълна зависимост от своя Целител, тол-

кова нараства и могъществото на самия Целител!

А центърът на властта се намирал на Столичния остров от другата страна на океана, тъкмо там реши да отиде Лууб.

Не беше лесно да осъществи желанието си. Строгите закони, забраняващи промяната на местожителството освен с официално разрешение, пет дълги години се изпречваха на пътя му. Но откакто негова пациентка стана жената на Пълномощника по свръзките в 47-ми окръг, задачата му изведнъж се облекчи. А когато Пълномощникът бе върнат на Столичния остров и назначен за Втори заместник на Слугата на свръзките, Лууб се премести там заедно със семейството му - вече беше незаменим.

Получи незначителна длъжност във Възпитателната служба. И благодарение на нея успя, възползвайки се от предимствата на своята професия, да привлече царственото внимание на самия Слуга на просветата.

Лууб обаче дори не бе очаквал да се издигне на такива висоти. Но малко късмет, висок професионализъм и неуморна бдителност се оказаха безпогрешно съчетание. Стигаше Модо да полежи три четвърти час на кушетката в кабинета му при първото си посещение, за да открие Лууб какво му е приготвила съдбата - господство над целия свят.

Но какво да прави с господството

си? С това безкрайно богатство? С тази власт?

Е, да речем, имаше своята скромна изследователска програма. Тя беше особено интересна и сама по себе си, но ако дадеше благоприятен резултат, щеше да укрепи и осигури още повече властта му. Целителят вече се радваше на десетки дребни радости и придобивки, но честото им повторение дотягаше. Най-важното, което притежаваше, беше Знанието.

Знанието! Особено забраненото... Сега Лууб можеше да му се наслаждава безнаказано. Да сравнява различните Устни предания и на тяхната основа да гради последователна цялост, а благодарение на нея да стане единственият човек в света, който е осведомен за истинските събития в миналото.

Възложи работата на няколко екипа и скоро се сдобил с пикантни сведения като някогашното име на своя роден град, заличено преди много години при въвеждането на системата за номериране, която трябвало да изкорени историческите асоциации, вредни за световната държава. Далеч преди да стане петият град в 47-ми окръг, той се наричал Австрия и бил прославена столица на Виенската империя. А някогашното име на Столичния остров било Хаванкуба - столица на империя, наложила господството си над всички останали в мъгливата, наситена с войни зора на съвременната епоха.

Вярно, тези успехи изпълваха Цели-

теля с удовлетворение. Дълбоко се съмняваше, че за Гарома би било интересно да узнае, че е израснал не в 20-ти селскостопански район на шести окръг, а в земя, наричала се Канада, една от 48-те републики, образували древните Североамерикански съединени щати. Но за Лууб беше интересно. Всяко късче знания му даваше още власт над съгражданите и можеше да се окаже полезно след време.

Ами че ако Модо беше запознат поне повърхностно с практическото приложение на метода на пренасянето, което изучаваха висшите кръгове в гилдията на Целителите на души, вече можеше да властва лично над света! Да, обаче... Неизбежно беше Гарома да не е нищо повече от творение, предмет в ръцете на Модо. Както и Модо, възползвал се от източниците си на информация, неизбежно трябвало да срещне Лууб и да попадне под негово влияние. Също толкова неминуемо беше Лууб - с особените му знания за възможностите да бъде обработван човешкият разум - да стане единственият независим човек на цялото земно кълбо!

Преливащ от самодоволство, той се изкикоти тихичко, още веднъж пригладил с пръсти късата си брадица и влезе в Бюрото за лечебни изследвания.

Завеждащият незабавно го доближи с поклон.

- Не мога да ви съобщя нищо ново.

Махна с ръка към тесните нишички, разделени с прегради, където специа-

листите ровеха в стари книги или провеждаха експерименти над животни и осъдени престъпници.

- Ясно - кимна Лууб. - Не съм и очаквал особен напредък днес. Поставайте се да не пилеят време. Проблемът има голямо значение.

Събеседникът му вдигна рамене, сякаш за да се извини.

- Характерът на проблема е такъв, че не ни е известно досега да е намирано решение. Всички древни ръкописи, които издирихме, са в плачевно състояние. Но в онези, където се споменава хипнозата, няма разминаване на мненията. Според авторите не съществува начин хипнозата да се прилага успешно при спазване на трите условия, за които вие настоявате: в противоречие с волята на хипнотизирания, в несъгласие с личните му желания и закоренели убеждения, както и при поддържането му в продължително хипнотично състояние без прилагане на допълнителни мерки. Не твърдя, че е невъзможно, но...

- ...но е извънредно трудно. Е, работите над проблема отдавна, от три години и половина, обаче ще имате поне още толкова време, ако се наложи. Апаратура, персонал - каквото поискате. А сега желая да обиколя и да погледам какво се занимават вашите хора. Искам и да им задам няколко въпроса.

Завеждащият се поклони учтиво и тръгна към бюрото си в отсрещния край на залата. А Лууб минаваше от

ниша към ниша, без да бърза, наблюдаваше работата, питаше и си отбелязваше преди всичко личните качества на един или друг специалист-психолог.

Вярваше, че подходящият човек би намерил решение на проблема. Само трябваше да намери този човек и да му създаде най-добрите условия. Ще е достатъчно умен и упорит, за да налучка най-правилната насока в изследванията, но и дотолкова лишен от въображение, че да не го стъписа целта, която се изплъзва и на най-блестящите умове от столетия.

И щом проблемът бъде решен, Лууб само с един кратък разговор ще подчини пряко Всеобщия слуга, и то до края на живота му. Така ще се избави от сложните, дълги сеанси на психотерапия, на които бе принуден да подлага Модо... Щом проблемът бъде решен...

В последната ниша младеж с пъпчино лице седеше зад най-обикновено бюро и внимателно четеше голяма орфана книга, без да долови, че Лууб е застанал до него. Целителят продължи да го наблюдава мълчаливо още известно време. Какъв жалък и безсмислен живот се падаше на тези млади специалисти! Вече бе изписан на техните набръчкани, наглед еднакви лица. Режимът, измислен от хитроумен властник, не им позволяваше нито една самостоятелна мисъл, те дори не смееха и да мечтаят за онова, което не е официално разрешено.

Но това момче беше най-схватливо-

то от всички. Лууб още дълго се вираше в него с все по-силно любопитство, все по-уверен, че е попаднал на необходимата находка.

- Как върви, Сидоти? - попита накрая.

Младежът се сепна и откъсна поглед от книгата.

- Затворете вратата - помоли той.

Лууб я затвори.

Денят, в който бе установен пълен контрол...

Сидоти, Младши лаборант, Специалист-психолог пета степен, щракна с пръсти пред самото лице на Лууб и си позволи да се потопи в разкошното чувство на абсолютната, безграничната власт - власт, за каквата досега друг не бе и мечтал.

Контрол! Пълен контрол...

Без да се надигне от стола, той щракна още веднъж с пръсти и заповяда:

- Докладвайте!

Очите на Лууб се изцъклиха привично. Тялото му се вцепени. Ръцете увиснаха безволно. Започна да се отчита с лишен от емоции глас.

Забележително!

Слугата на сигурността след няколко часа ще бъде труп, а мястото му ще заеме човек, на когото Сидоти симпатизира.

Блестящ успех!

Експериментът се състоеше от няколко етапа. Първият трябваше да изясни дали е възможно да разпали в ду-

шата на Лууб жаждата да отмъсти за своя въображаем брат, а това да подтикне Целителя към действия на такова равнище, което той винаги се стараше да избягва. След това беше необходимо да наложи на Модо постъпка, която напълно се разминава със собствените му интереси. И накрая да тласне Гарома към мерки срещу Слугата на сигурността в период, когато Всеобщият слуга не преживява никаква душевна криза.

Експериментът протече великолепно. Сидоти бутна малката плочка за домино на име Лууб преди три дни и започнаха да падат множество следващи плочки. И днес, когато Слугата на сигурността бъде удушен, както си седи зад бюрото, ще рухне последната.

Да, по-пълен контрол от това не може и да има.

Разбира се, съзнаваше и другата, по-незначителна причина да избере живота на Слугата на сигурността за основа на своя експеримент. Преди четири години Сидоти го видя да се налива с алкохол пред очите на всички наоколо. Слугите на човечеството не бива да се държат така. Подхожда им простичкият, чист и умерен живот, за да бъдат пример за всички останали от човешкия род.

Сидоти дори не бе зървал Заместник-слугата на сигурността, когото щяха да повишат по негова заповед. Но дочуваше, че този човек живее скромно, без да си позволява нищо излишно. А това допадна на Сидоти - точно

така трябваше да бъде.

Лууб замря в очакване, след като завърши доклада си.

Сидоти размишляваше.

По-добре ли ще е, ако му заповяда да се откаже от тази глупашка, самодоволна идея за пряк контрол над Гарома? Не. Нали именно това задействаше механизма на всекидневните посещения в Бюрото за лечебни изследвания - Лууб проверяваше докъде са стигнали в проучването на въпроса. Съвсем лесно би било да му внуши просто да се отбива при него всеки ден. Сидоти обаче смяташе, че докато не овладее изцяло всички страни от своята власт, по-благоразумно е да остави непокътнати отработените механизми на личните връзки, стига да не се случи нищо непредвидено.

Това му напомни за още нещо. Лууб имаше твърде засилена потребност, чието задоволяване всъщност беше прехосване на време. След постигането на абсолютен контрол беше време да го избави от нея.

- Длъжен сте да изоставите цялото това ровене в историческите факти - заповяда Сидоти. - А времето си използвайте за още по-пълно вникване в слабостите на Модо. Това е далеч по-интересно от изучаването на миналото. За сега толкова!

Щракна с пръсти. Почака малко и щракна отново. Целителят на душите вдиша дълбоко, изопна рамене и се ус-

михна.

- Добре, продължавайте в същия дух - изрече насърчаващо.

- Благодаря, господине, така и ще направя - увери го Сидоти.

Лууб отвори вратата на нишата и излезе. Сидоти се загледа в гърба му. С каква идиотска самоувереност е изпълнен този човек - убеден е, че откритият метод за пълен хипнотичен контрол ще му бъде поднесен на тепсия!

Сидоти се доближи до решението на задачата преди три години. И веднага се притаи, като привидно започна да работи в коренно различна насока. А след като усъвършенства методиката си, приложи я спрямо Лууб...

Това беше съвсем естествено.

Беше сащисан и замалко не повърна, когато научи, че Лууб е подчинил Модо, а Модо е властелин на самия Гарома. Но с времето свикна. В края на краищата от най-ранно детство единствената действителност, която той и връстниците му се учеха да възприемат, беше властта. Във всяка училищна паралелка, всеки клуб, на всяко човешко събиране. Властта беше единственото, за което си струваше да се бори. И беше принуден да избере тези занимания не защото смяташе, че е най-подходящ за тях, а защото така му се откриваше перспективата за власт над онова, което го интересува поради личните му предпочитания.

Но власт като тази, с която се сдобих, той не бе и сънувал. Въпреки всич-

ко тя се превърна в действителност и трябваше да се съобразява с нея.

Само че как да употреби тази власт?

Оказа се, че е много трудно да намери отговор. Разбира се, след време щеше да го научи. А засега имаше превъзходната възможност да открие кой колко съвестно си върши работата и да наказва онези, които се държат зле. Сидоти възнамеряваше да остане на тази длъжност, докато не настъпи удобният момент за повишение. Засега няма смисъл да копнее за гръмки титли. Нека Гарома си властва, а той ще го напътства през още три-четири звена.

И все пак оставаше един въпрос - какво би искал да постигне, като насочва Гарома?

Разнесе се звън. От високоговорителя под тавана зазвуча глас:

- Внимание! Внимание за всички служители на Центъра! Всеобщият слуга излиза от сградата след няколко минути! Всички в главното фоайе, за да го молите да продължи служенето си на човечеството. Всички в...

Сидоти се вля в тъпата специалности, които припряно се втурнаха от лабораторията. И от двете страни на коридора други изскачаха през вратите. Човешката река отнесе Сидоти в главното фоайе, където охраната на Възпитателната служба избутваше плътно към стените дошлите по-рано.

Той се усмихна. Ако хората от охраната знаеха кого блъскат! Своя повелител, който можеше да обрече на ексе-

куция всекиго от тях! Единствения човек на Земята, който можеше да прави каквото му скимне!

Каквото му скимне...

В далечния край на фоайето заехтяха приветствия. Всички запристъпяха нервно от крак на крак, надигаха се на пръсти, за да видят по-добре какво става. Дори пазачите дишаха учестено.

Във фоайето се появи Всеобщият слуга.

Всички подхванаха още по-силно виковете. Стоящите отпред започнаха да подскачат от възбуда.

И изведнъж Сидоти видя Него!

Ръцете му сами се метнаха над главата в трескаво усилие на мускулите. Стори му се, че нещо огромно и сладостно стиска гръдния му кош. И от гърлото му изригнаха думите:

- Служи ни, Гарома, служи ни! Служи ни! Служи ни!

Целият потъна в гореща вълна на обич, каквато не бе изпитвал досега. Обич към Гарома, към родителите на Гарома, към децата на Гарома, към всички и всичко, по някакъв начин свързано с Гарома.

Тялото му се гърчеше, движенията му ставаха несвързани, вълната от остра наслада го прониза от бедрата до

шията. Сидоти се гънеше, подскачаше, размахваше ръце. Тялото му сякаш искаше да се обърне отвътре навън в напъна да изрази верността към Всеобщия слуга. Това изобщо не го учудваше, защото от най-ранно детство бе възпитан да проявява такива чувства.

- Служи ни, Гарома! - врещеше оглушително и по тъглчетата на устните му избиваше пяна. - Служи ни!

Напирайки с цялото си тяло, Сидоти се промуши между охраната и изопнатите му пръсти докоснаха развяващите се парцаливи дрехи на Гарома. Разумът на Сидоти избухна във взрив от бясна обич към този човек и останал без сили да съдържа покорилия го екстаз, той падна в несвяст, шепнейки още веднъж:

- Служи ни, Гарома...

Когато всичко приключи, неговите колеги-специалисти мъкнеха безчувственото му тяло към Бюрото за лечебни изследвания и въздишаха от завист. Не се случва всеки ден някой да пипне дори крайчеца на парцалите, обвили Всеобщия слуга! Колко дълбоко разтърсва това късметлията!

Мина поне половин час, докато Сидоти се опомни.

В този ден бе установен пълен контрол!